Poštnina plačana v gotovini.

Naročnina
znaša letno 30 Din, polletno 15 Din, — za inozemstvo letno 60 Din.

Posamezna štev. 1 Din.

UREDNIŠTVO — UPRAVA: pri g. Jos. Benko v M. Soboti telefon številka 8.

Štev. rač. poštne hran. 12.549

Izhaja vsako nedeljo.

MURSKA KRAJINA

Tednik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Cena oglasov
Na oglasni strani: cela stran 800 Din, pol strani 400 Din. — Cena malim oglasom do 30 besed 15 Din, vsaka beseda več 1 Din. — Med tekstom vsaki oglas 15% dražji. Pri večkratnem oglaševanju popust.

UREDNIŠTVO in UPRAVA v Murski Soboti.

Rokopisi se ne vračajo.

IV. LETO — Murska Sobota, 21. novembra 1937. — ŠTEV. 47.

Izrodek vojne

Te dni je poteklo dvajset let, odkar se je na zemljevidu Evrope zarisala nova država, nad katero je zavihral rdeč prapor, z znamenjem srpa in kladiva v sredini. Iz razvalin mogočne carske Rusije je zrastla nova stavba, ki že nekaj let meče zlovešče sence na vse države sveta. Marsikdo je mislil pred dvajsetimi leti, da je boljševiška sovjetska vladavina le bežen odlomek v zgodovini Rusije, ki jih je že v zgodovini toliko prestala, a iz katerih se je vedno znala izmotati. Ne le bežen opazovalec tedanjih dogodkov si je ustvaril to mnenje, prepričani o tem so bili tudi sami voditelji komunizma in propovedniki delavskega gibanja in nihče ni verjel, da se bo revolucionarni preobrat ustalil do življenskih oblik. Računali so, da se bo to preje zgodilo v državah, kjer prevladuje tovarniški in drugi delavski živelj, ne pa v Rusiji, kjer je bilo milijone kmetov priklenjenih na grudo. Da se je pa to vendar zgodilo, je vzrok ta, da so komunistični agitatorji izrabili čas, ko se je mogočna Rusija začela v notranjosti rušiti radi državljanskih vojn, ko je ruski mužik stradal na frontah, ko je začelo njegovi ženi in otrokom primanjkovati kruha. Z besedami: „Konec vojne, milijonom potreben kruh“, so planili komunisti v množico. Ruska fronta se je razsula in milijon vojakov je z orožjem v rokah pribežalo z bojišč na svoje domove. Pobegli vojaki so sestavljali jedro revolucionarjev.

Z veliko naglico so se odigravali za slovansko Rusijo tako usodni dogodki. Carja in njegovo družino so zaprli in nato v neki kleti ustrelili, a trupla so pokopali v nekem zapuščenem rudniku. Vladi so zdrknile vajeti iz rok in tudi naslednje začasne vlade, ki si jih je ljudstvo samo postavilo, niso imele toliko moči, da bi preprečile medsebojno klanje po ulicah največjih ruskih mest. Po razpadu fronte so Rusi na hitro roko sklenili mir v Brest Litovsku, kjer so Nemcem, Avstrijcem in njihovim zaveznikom odstopili veliko ozemlje od Belega do Črnega morja ter obljubili tako veliko vojno odškodnino, da je bilo vsoto kar težko izraziti s številkami. Bil je to sramotni mir, kakor ni najti drugega v zgodovini človeštva. K sreči pa je Avstrijo in Nemčijo doletela zaslužena usoda in sovjetom je ostal denar v žepu.

V žarišču vsega gibanja pa je stal Vladimir Iljič Uljanov, ki ga zgodovina pozna pod imenom Lenin. Ko se je zazibala ogromna ruska stavba v izpodkopanih temeljih, se je Lenin v zaprtem vagonu vrnil iz tujine, kamor je moral zbežati radi svojega komunističnega delovanja. To je bil mož širokega obzorja, železne energije in naravnost nečloveške brezobzirnosti. V družbi svojih sodelavcev je on edini vedel kaj hoče, ki se v dosego svojih ciljev ni ničesar ustrašil in kateremu ni bila nobena žrtev prevelika. Sam kot globoko prepričan komunist ni veroval v to, da je Rusija dežela, v keteri se bi dali uresničiti komunistični nazori. Računal je le, da bo plamen komunizma, ki bo zagorel v Rusiji, zanetil požar v tistih evropskih državah, ki so imele radi svojega številnega delavstva mnogo bolj ugodna tla za razširitev in uresničenje rdečih načel. In vsa Leninova nečloveška brezobzirnost se pokaže baš v tem, da je žrtvoval ves ruski narod na oltar svojih nakan, ter stopal proti svojemu cilju preko nagromadenih trupel, ob potokih človeške krvi in mimo neštetih razdejanih in oskrunjenih ognjišč. Pravijo, da je vse to delal pod vplivom svoje težke bolezni. Komunističnega raja ni dolgo užival. Umrl je na paralizi (mrtvoudnost).

Leninova brezobzirnost se je oprijela tudi njegovih naslednikov, ki so vzeli krmilo nove sovjetske države v svoje roke. Ti možje niso poznali v svojem vladanju nobenih ovinkov. Kdor se jim je zoperstavljal z besedo ali z dejanjem, so ga neusmiljeno podrli, poteptali. In baš ta njihov nastop jim je v svetu pridobil mnogo slepih privržencev, a še več nasprotnikov, katerim ni bilo človeško truplo stopnica k oltarju brezprimerne sebičnosti. Zadnji v verigi teh vlastodržcev je sedanji vladar Rusije, prosluli Stalin, čigar bič že nekaj let šviga po sklučenih ruskih hrbtih. On je bil grobokop onega boljševizma, ki ga na Ruskem označujejo kot vojni komunizem. Stalin je ubral drugo pot. Napovedal je načrtno gospodarstvo in obnovo s petletkami. In kar se je dosedaj dogajalo na Ruskem, je daleč, daleč proč od sanj Lenina in njegovih sodelavcev in onih ljudi, ki oznanujejo komunistična načela izven Rusije. Stare, „vojne komuniste“, je Stalin kar na lepem proglasil za izdajalce komunizma, in kogar je dosegla njegova roka, je bil postavljen k zidu in ustreljen. To „veliko čiščenje“ v komunističnih vrstah, ki se še odigrava, je kaj značilno za ves komunistični pokret ter nam predstavlja boljševiški raj v pravi in nepotvorjeni sliki.

Kljub nekdanjim obljubam ljudstvu: „Kruh in mir“, ni danes v Rusiji ne enega, še manj drugega. „Mir“ bi lahko označili sledeče: Poboj menjševikov — poboj socialistov — nato so krvaveli belogardisti — sledili so jim meščani — potem nasprotniki revolucije — duhovščina — bogatejši kmetje — sedaj se pa koljejo sami med seboj. Slika „miru“ je popolna! Njihov prapor ni zaman rdeč in je živo znamenje države, nad katero vihra. In kruh, ki so ga tudi obljubil? Rusija je nekoč pridelala toliko žita, da je bila žitnica Evrope. Boljševikom pa se je posrečilo, da so v tej blagoslovljeni zemlji milijoni pomirali od gladu in to se še vedno dogaja. Kam so dali žito? Kriva je država, ki je hotela pribaviti čim več inozemskih valut, ki jih je rabila pri nakupu strojev. Pa je prodala toliko žita, da ga je doma primanjkovalo in posledica tega je bila, da je 15 milijonov kmetov umrlo za lakoto v enem letu. Položaj ruskega kmeta je danes žalosten. Kmet dela večinoma za državo, le nekaj malo zemlje sme za sebe obdelati. Nič boljše se ne godi delavcu, ki zasluži 120 papirnatih rubljev mesečno, kar bi bilo v našem denarju 200 din. Pri tem pa je vse mnogo dražje kot pri nas.

Iz vsega tega si lahko bralec ustvari sliko kakšen je boljševiški paradiž v Rusiji. In človek se mora še bolj zamisliti, če pomisli, da je bilo treba za ustvaritev tega izrodka svetovne vojne neštevilno človeških žrtev. Dvajsetletnica boljševiške vlade bo zapisana s krvavimi črkami v zgodovini človeštva.

POLITIKA

Češkoslovaški zunanji minister dr. Krofta je na skupni seji poslanskega in senatnega odbora za zunanje zadeve povdaril v svojem poročilu tudi sledeče: „Letos je bilo mnogoštevilnih dokazov o složnem delovanju Male antante. Zaradi njenega složnega nastopa v Ženevi v vseh mednarodnih vprašanjih, in končno zaradi pogajanj z Madžarsko o ravnopravnosti so morali utihniti glasovi, ki so se pri vsaki priliki oglašali, češ da je Mala antanta v razpadu. Nasprotno: naravne osnove te zveze se čedalje bolj krepijo“.

Prvaki Samostojne demokratske stranke so obiskali dr. Mačka, da se dogovorijo v nadaljnem delu združene opozicije po programu, kakor so ga postavili na svojem sestanku vsi šefi opozicije. Enako delavni so tudi Beograjčani. Vsaka skupina iz opozicije ima redne sestanke in pretresa trenutni politični položaj.

Minister Djura Jankovič je na nekem sestanku v Beogradu rekel sledeče: „Ko smo ustanavljali JRZ, smo pozvali vse državljane, naj vstopijo in sprejmejo njena osnovna načela narodnega in državnega edinstva. Člani JRZ smo načelno za sporazum, toda ne za sporazum med jugoslovenskimi narodi, ker je v Jugoslaviji samo en narod, temveč za sporazum med politiki, ki predstavljajo narod. Sporazum kakor si ga zamišlja JRZ, ne sme poglabljati razlik med posameznimi deli našega troimenega naroda, temveč mora počasi izgladiti vse razlike, ki so ostale kot posledice težke preteklosti“.

Madžarski zunanji minister Kanya je v svojem zunanje političnem poročilu omenil tudi odnošaje Madžarske napram Mali antanti. Rekel je, da se še ne more govoriti o pozitivnih rezultatih, vendar je vprašanje madžarske vojaške enakopravnosti bistveno že rešeno. Dobra volja Male antante obeta v kratkem sporazum. Sporno vprašanje ostanejo še nadalje manjšine. Države Male antante nočejo preko dosedanjih mednarodnih obvez v tem pogledu prevzeti nikakih novih obveznosti. Za zboljšanje medsebojnih odnosov je Madžarska pripravljena tudi na žrtve. Žrtve pa bodo morale biti obojestranske tako, da se države Male antante odločijo, da dajo nove pogoje za rešitev manjšinskega vprašanja.

Francoska policija je aretirala že dolgo zasledovanega terorista Budaya. Pri njem so našli celo zalogo orožja in dokumente glaseč se na 34 različnih imen. Največjo pozornost je zbudilo dejstvo, da so našli pri njem načrt Marseilla, v katerem je bila začrtana pot, po kateri se je imel voziti pokojni jugoslovenski kralj Aleksander, ki je 9. oktobra postal žrtev atentata. Oblasti domnevajo, da je Buday oni drugi atentator, kateremu se je po zločinu posrečilo pobegniti.

„Problem brezposelnosti ne obstoji pri nas pri poklicnih delavcih, temveč pri tistih, ki delajo zmedo v delovnih razmerah. To so nezaposleni ljudje, ki prihajajo z dežele v mesto konkurirat poklicnim delavcem. Za te bo treba na drug način poskrbeti. Brezposelno delavstvo z ulice bo treba vračati na kmetsko delo. Saj imamo še ogromne površine neobdelane zemlje". Iz govora ministra za socialno politiko g. Cvetkoviča.

Ko so se srbski prvaki združene opozicije peljali z vlakom skozi Niš, se je zbrala na kolodvoru množica pristašev združene opozicije. Prišli pa so tudi pristaši JRZ, ki so začeli demonstrirati z vzkliki: „Dol sporazum! Dol izdajalci!" O tem poročajo beograjski časopisi.

Francoski zunanji minister Delbos bo v kratkem prispel v Beograd, da vrne obisk, ki mu ga je napravil naš zunanji minister dr. Stojadinovič. Delbos bo potoval z istim namenom tudi v Prago, Varšavo in Bukarešto. To priložnost bo francoski zunanji minister izkoristil, da obširno vzame v pretres vsa vprašanja, ki se tičejo varnosti v srednji Evropi.

Angleški lord Halifaks, ki je v vladi predsednik kronskega sveta, namerava priti v Berlin na daljši razgovor z Hitlerjem. Oba državnika se hočeta temeljito pomeniti o vseh spornih točkah v angleški in nemški zunanji politiki. Razpravljala bosta predvsem o kolonijah, ki jih je Nemčija zgubila po svetovni vojni.

V proslavo premirja in konca svetovne vojne so se v Franciji in Angliji vršile velike svečanosti. Ob tej priliki je prišlo v Angliji do precejšnjih neredov. Najbolj mučen je bil prizor v Londonu. Ko je angleški kralj stal pred spomenikom padlih junakov in je nastopil dveminutni molk, je prodrl kordon neki moški in zaklical proti kralju: „Hinavci! Vi pripravljate novo vojno!" Moža so seveda zaprli, predvsem zaradi tega, ker ga je hotela razjarjena množica linčati. Pozneje so ugotovili, da gre za nesrečneža, ki je pobegnil iz neke bližnje umobolnice.

Bivši angleški ministrski predsednik Ramsay Macdonald je na potu v Ameriko umrl. Zadela ga je srčna kap. Preden se je odpeljal je rekel, da se odpelje na svoje prve počitnice v življenju. Bil je zelo sposoben državnik in vsa Anglija žaluje za svojim velikim sinom.

Bodoči proračun češkoslovaške republike bo mnogo večji kot dosedanji. Za vojaške namene je iz rednega proračuna predvidenih 2098 milijonov, iz izrednega pa še 2360 milijonov, tako da je skupno določeno za narodno obrambo okoli štiri in pol milijarde čeških kron.

Pretekle dni so se v angleški prestolnici Londonu mudili bolgarski kralj Boris s kraljico Ivano, soproga jugoslovenskega kneza Nj. Vis. kneginja Olga, grški kralj Jurij, romunska princesa Helena in grška princesa Marina. Vsi ti so bili gostje angleškega kralja Jurija VI. in kraljice Elizabete.

Pri nacionalistih v Španiji je trenutno 50—60 000 prostovoljcev. Sedaj so jih začeli odpoklicati iz obeh taborov. Mnogo ruskih prostovoljcev, ki so se borili na strani španskih komunistov, je že odpotovalo domov. Ostalo jih je približno še kakih 8000. Na strani nacionalistov v Španiji je približno 10-krat toliko prostovoljcev, kakor na strani republikanske vlade.

Japonci so slednjič strli odpor Kitajcev v mestu Šanghaju. Kitajci so se morali umakniti daleč v notranjost države. Kljub velikim izgubam, ki so jih utrpeli Kitajci, pa izjavlja njih vojskovodja, da so se umaknili le iz strateških razlogov. Istočasno opozarja, da se kitajska vlada ne bo spustila v nikaka mirovna pogajanja in niti v premirje z Japonci, dokler bo en sam japonski vojak stal na japonski meji. Položaj v katerem se nahaja Kitajska in izjave, ki jih podajajo Kitajski voditelji, spominja v marsičem na abesinsko žaloigro.

Predavanja Prekmurskega muzejskega društva.

Da zanese med najširše sloje misel o ciljih in namenih Muzejskega društva, razširi poznavanje naše zgodovine ter sploh nudi zlasti sobočkemu občinstvu nekaj splošno kulturnih predavanj, se je Prekmursko muzejsko društvo odločilo, prirediti v svojem novem poslovnem letu 1937—38 vrsto predavanj iz lokalne zgodovine, politične, kulturne in socialne, ter vrsto predavanj splošno izobraževalne vsebine. Taka predavanja bodo med drugim: Pota, cilji in nameni Prekmurskega muzejskega društva, Izbrana poglavja iz preteklosti Slovenske krajine, Sobota in njena preteklost, Razvoj šolstva v Slovenski krajini, Slovenski pisatelji, France Prešeren, Slovenska umetnost, nekaj predavanj iz zemljepisja in narodopisja itd. Prvo predavanje se bo vršilo 25. novembra. Predava predsednik PMD prof. V. Novak o Potih in ciljih PMD. Predavanje spremljajo številne slike iz narodopisja, narod. umetnosti, slike šeg in ljudskih navad. Vstopnina je Din 1, za dijake prosto. Vsa predavanja se bodo vršila v gimnaziji v 1. nadstr. ob 8 zvečer. — Obenem že opozarjamo na drugo predavanje, ki se bo vršilo 16. decembra ob isti uri istotam. Predaval bo, tudi ob skioptičnih slikah, g. dir. ing. Zobec o Pragi in Češki. Nadaljnja predavanja bo društvo še oznanilo. Vabimo vse soboško meščanstvo in prebivalstvo, da se udeležuje teh predavanj, ki bodo živahna, zanimiva in poljudna. Naj bi to bila nekaka naša Ljudska univerza.

Propagandni večer v Murski Soboti.

Društvo „Soča" v Murski Soboti se prav toplo zahvaljuje vsem, ki so pripomogli, da se je „Koroški večer" moralno in gmotno tako dobro obnesel. Posebno zahvalo izreka g. Tušu, ki je s svojim zborom dosegel v požrtvovalnosti za skupno narodno stvar tako lepe uspehe, bodisi v narodni pesmi ali pa v umetni skladbi. Odločna volja inteligence in zavednost naših kmetskih fantov in deklet, je premagala vse ovire in kronala večer kakor smo pričakovali.

Iskreno zahvalo izrekamo g. Lahu in vsem njegovim mladim sodelavcem mladinskega orkestra. Zahvala ne bi bila popolna, ako bi ne omenili g. Nišelvicerja, deklamatorje in solista g. Gerbeca.

Oceno predavanja dr. Felaherja prepustimo javnosti, ki ga je med govorom nagradila z dolgotrajnim ploskanjem.

Pravtako prepustimo javnosti, da izreče mnenje, ali je bil „Koroški večer" potreben?

DOMAČE VESTI

— **Hudobne poškodbe.** Izmed sadnik dreves ob državni cesti Murska Sobota—Martjanci je mnogo poškodovanih. Hudobnež, ki je drevesa odsekal ali nasekal, gotovo ne spada med kulturne ljudi. Dasiravno je naše ljudstvo za napredek dovzetno, se vendar najdejo osebe, ki s sekanjem obcestnih dreves vidno onečaščajo dober glas našega naroda. To so izrodki in je potrebno, da se jih izsledi in strogo kaznuje.

— **Prvovrstni krompir** iz mojega posestva 100 kg. Din 60.—. Naročilo se sprejme v trgovini L. FRIM, M. Sobota.

— **Dvoletno** jamstvo tudi na rabljene radioaparate RADIO NEMEC.

DOPISI:

— **Cankova.** Pred meseci smo poročali, da je občinski odbor sklenil zidati občinski dom. Takoj nato se je začelo z dovozom stavbnega materijala in z drugimi pripravami. Danes pa poročamo, da je stavba v sirovem stanju gotova in pokrita. Prepotreben občinski dom je enonadstropno poslopje. Nadstropje je določeno za občinsko pisarno, za seje občinskega odbora in uprave, pritličje pa bo za gasilsko četo in njeno orodje. Upamo, da bo v prihodnji pomladi poslopje popolnoma dograjeno in predano svojemu namenu. Največje zasluge za zgradnjo občinskega doma ima predsednik ob-

Amalija Izgoršček, Kranj

Kako se lahko varčuje v gospodinjstvu

Ne kupuj dragih slaščičarskih izdelkov, ki so za oko zelo vabljivi, a je vse tako umetno narejeno! Pripravi sladice doma, ker boš potem mnogo ceneje izhajala in bo vse bolj izdatno in okusno. Kruh dela skoro vsaka varčna gospodinja doma: speče ga doma ali ga da peku v peč. Poleti, ko je vroče, se kruh rad skvari že po dveh dneh, tako da ni za nobeno rabo. Da to preprečiš, pridaj na vsak kilogram moke 1 malo žlico kisa, ko moko osoliš. Potem imaš lahko kruh 1 teden, ne da se ti skvari; na okusu se ne pozna niti najmanj, da si dodala kis. Mi vedno tako delamo.

Ker gospodinje poleti nerade mnogo kurijo, priporočam, da kupite malo več kosti in si skuhate juho za par dni, če ste vajene jesti vsak dan mesno juho, ker je dosti takih oseb, katerim kosilo ni kosilo, če ni juhe. Pripominjam pa izrecno, da morate hraniti juho na hladnem, zračnem prostoru; če takega nimaš, postavi lonec z juho v mrzlo vodo in ga pokrij s sitom, vodo večkrat menjaj in vso juho prevri vsak dan. Na ta način si juho lahko ohraniš 4—5 dni, kar sem že preskusila. Kuhala sem za nekega člana rodbine, ki je bil zelo natančen, pa ni pripomnil niti enkrat, da bi bila juha slaba.

Jedi ne zavržem prav nobene, razen krompirja, ki je le v solati s oljem in kisom dober, četudi je postan. Vsaka jed, ki ostane, se spravi na mrzel prostor, a mora se temeljito prevreti vsak dan, če se ne porabi takoj. Mleko lahko na ta način obdržiš po par dni, če ga vsak dan prevreš in hraniš na hladnem prostoru. Le če je mleko že v bistvu skvarjeno ali če ga pustiš nezavretega stati in še celo na gorkem štedilniku, se ti zasiri. Ta sir pa lahko zopet porabiš za razne jedi.

Sploh velja za vsa jedila pravilo: hraniti jih na mrzlem, zračnem prostoru brez mrčesa in jih prevreti vsak dan. Sem občutljiva na želodcu, pa mi ni še nikdar škodovala nobena taka jed. Ako kuhaš fižol, ki je tako priljubljena jed, če je zmešan s solato, je dobro, če poliješ fižol, ko je popolnoma ohlajen, s kisom, tako da je fižol ves v kisu. Tudi v olju se izvrstno drži, a to je precej drago. Tako imaš vsak dan skupaj s solato kuhan fižol. Kadar kuhaš juho, skuhaj še fižol, ko itak že zakuriš. Če si količkaj spretna, napraviš potem, ko imaš že kuhano juho in fižol, v 1—1 in pol ure prav dobro kosilo. Če odpreš sardine, ki so v pločevinastih posodah, in če ne porabiš takoj vseh, jih moraš takoj zložiti v oglato stekleno ali porcelanasto posodo in naliti olja nanje, tako da so vse v olju. Ako hraniš ribice v isti pločevinasti posodi (škatli), se ti hitro skvarijo, in se lahko zastrupiš, če poješ take sardine.

Opazujem gospodinje, ki imajo cele zaboje smeti in odpadkov. Pa vendar tega ni treba. Kadar imaš dober ogenj, daš vse odpadke od pripravljenih jedil kakor tudi smeti v ogenj in potem nimaš drugih smeti kot pepel ali kvečjemu nezgorljive predmete. Tako imaš dosti manj sitnosti s smetarjem in manj navlake. (Dalje)

čine g. Vogler Viktor s svojim občinskim odborom. Po dograditvi občinskega doma bo treba skrbeti za zidavo stanovanjskega poslopja, kajti pomanjkanje stanovanj je pri nas zelo občutno. Številne družine državnih us lužbencev potrebujejo primerna stanovanja, ki jih pa pri naših občanih ne dobe. Tovrstno poslopje bi se v doglednem času z vplačanimi najemninami izplačalo in bi bilo poleg tega tudi v okras naši občini.

PRESELITEV:

Dr. VUČAK ŠTEFAN, banovinski zdravnik v Murski Soboti se je iz Kolodvorske ulice preselil v svojo novo hišo v parku.

— **Vančavas.** Poleg drugih vesnic smo tudi mi letos mnogo trpeli radi poplav. Debel, ki teče v neposredni bližini naše vasi, je večkrat prestopil bregove in poplavil našo vas. To bi se lahko do gotove mere preprečilo, če bi bil potok izkopan, izravnan in očiščen. Toda le težko je naše občane spraviti do takšnega dela, ko jim pa voda prileze v dvorišče in po vrtovih tožijo in jadikujejo radi poplave, nočejo pa razumeti, da so tega zla v mnogočem sami krivi. Tam ob brvi, kjer Debel teče črez cesto, se velikokrat voda tako na široko razlije, da je vozovni promet proti Tišini in v nasprotno smer nemogoč. Razlije pa se zato, ker nima voda pravilnega odtoka. Tu je neobhodno potrebno izravnati strugo, da se omogoči hitrejši odtok vode. Poleg tega je nujno potrebno, da se na tem mestu napravi most, ki bo omogočil neoviran vozovni promet, kajti občinsko cesto Vančevas—Tišina se mora vendar smatrati za zelo važno, saj je naravna vez državne in banovinske ceste. Ako so zgrajeni mostovi na drugih manj važnih mestih našega podeželja, je pač potrebno, da se most napravi tudi na Deblu v Vančevasi, nakar posebno opozarjamo lokalne faktorje in jim svetujemo, naj se za to važno napravo čimbolj zanimajo.

— **PRAV RADI** Vam predvajamo brezobvezno 20 raznih modelov, RADIO NEMEC.

— **Javna prodaja hiše.** Dne 13. decembra 1937 se bo v Gor. Petrovcih na javni dražbi prodalo lepo poslopje z obširnim sadovnjakom, v katerem so posajena samo prvovrstna mlada sadna drevesa. Poslopje, ki je na prometnem mestu, je zelo prikladno za trgovino, gostilno ali pa za upokojence. Interesente, posebno trgovce in gostilničarje opozarjamo na tozadevni razglas na zadnji strani našega lista.

— **Katero vino je prosto trošarine?** Ministrstvo za finance je izdalo sledeče obvestilo: Odstavek 2. člen 14. uredbe o izvajanju javnih del določno predpisuje, da mora „proizvodnik, če je točilec pijače na drobno ali na debelo, plačevati banovinsko trošarino na vino in žganje, kar pomeni, da so te vrste proizvodniki zavezani kontroli, kakor vsi ostali točilci pijače. Ta določba ni dala takšnim proizvodnikom nikake ugodnosti glede potroška lastnega proizvoda brez plačila trošarine za hišne potrebe in do te nimajo pravice. To pa pomeni, da je vse to, kar se vnese v klet, iz katere takšen točilec opravlja točenje, zavezano kontroli in da se mora plačati trošarina. Vendar klet takega točilca, ki je v vinogradu ali v svoji stanovanjski hiši, kolikor ne stanuje točilec v isti zgradbi, kjer je obratovalnica, ni zavezana kontroli, niti ni treba, da bi bilo vino in žganje v teh kleteh pod pečatom kontrolnih organov, marveč so količine vina in žganja v teh kleteh trošarine proste. To vino in žganje se lahko uporablja za hišne potrebe brez plačila trošarine.

— **Požari.** Dne 7. t. m. ponoči je požar uničil v Fokovcih stanovanjsko in gospodarsko poslopje. Skupna škoda se ceni na 10.000 dinarjev. — Dne 3. t. m. ponoči je pa zgorelo g. Hujs Ludviku v Selu stanovanjska hiša in gospodarsko poslopje. Škode je približno 15.000 dinarjev. Pri obeh požarih so domači gasilci nastopili in zabranili razširjenje ognja.

— **Trdkova.** V svrho odplačila dolga, ki ga je gasilska četa ob zidavi gasilskega doma in kapelice naredila, je oblastvo na prošnjo čete in vsled priporočila občine, dovolilo sečnjo in prodajo drv na krajevni imovini; gasilski dom in kapelica pa prideta v last kraja Trdkova. Na ta način se bo gasilska četa rešila neprijetnega dolga, kar bo imelo za povod bolj krepkega skupnega delovanja v četi.

— **Prodaja posestva.** Dne 29. novembra 1937 bo g. Benko na prosti javni dražbi prodal posestvo gospoda Škraban Eleka v Zenkovcih. Začetek ob 9. uri pri hiši v Zenkovcih. Proda se skupno ali pa ločeno po parcelah. Interesenti naj na ta dan pravočasno dospe na lice mesta, kje bodo zvedeli vse pogoje.

— **Borejci.** Društvo kmetskih fantov in deklet v Borejcih priredi dne 21. novembra 1937 plesno veselico in kmetske „Koline" v vseh prostorih gostilne g. Titan Janeza v Černelavcih. Prijatelji in znanci kmetske mladine obiščite nas in s tem podprite stremljenje kmetske mladine. — *Pripomba uredništva.* Radevolje objavimo to vest. Čudno se pa nam vidi, da gospod Titan dopušča prireditev veselice v svoji krčmi društvu, kateremu ni bil do sedaj iz političnih nagibov naklonjen. Kaj bodo rekli njegovi politični sodelavci? Ali je to v zvezi samo z dobičkanosnostjo ali morda s preorijentacijo?

— **Martjanci.** V neposredni bližini pokopališči se vije potok, po katerem teče voda, ki v deževnem vremenu močno prihrumi iz naših hribov. Potok je vijugast, razruvan in deloma zarašten. Temeljita regulacija potoka je nujno potrebna, sicer bo voda v doglednem času izpodkopala temelje mosta na državni cesti pri pokopališču. Ali se zanima kdo za ta nedostatek?

— **Topolovci.** Našemu mlinarju g. Sapač Alojziju je zadnja poplava napravila veliko škodo. Deloma s svojimi prihranki in deloma s posojilom mu je bilo omogočeno letos napraviti črez Ledavo jez. S tem je obrat v mlinu znatno zvišal, kar je bilo ne le njemu, ampak tudi bližnjim stanovalcem, ki dovažajo zrnje v mlin, v veliko olajšavo. Toda vsled predzadnjega naliva je voda prihrumela iz naših hribov v taki množini in s tako hitrostjo, da je jez popolnoma raztrgala in odnesla. Po splošni cenitvi znaša škoda 50.000 dinarjev.

— **Petajnci.** Poznani posestnik g. Štibler Josip star. iz Petajnc, stanuje že več let pri svoji hčeri v Šratovcih. Pred dnevi je opazil, da mu je nekdo iz stanovanja ukradel 36 tisočakov in 3 hranilne knjižice. Dozdevno tatvino je naznanil orožnikom, ki so za storilci uvedli preiskavo.

— **Najavljena dedščina.** Glasom govoric bo g. Zelko Vince, posestnik iz Mlajtinec, dedoval po svojem pokojnem sorodniku Zelko Ludviku precejšnjo svoto denarja. Pokojni Zelko Ludvik se je v mladosti izučil trgovske obrti pri poznanem trgovcu Fürstu v Murski Soboti. Pred vojno je odšel v Ameriko, kje je pred kratkim kot veletrgovec umrl. Ker ni imel otrok, bo dedovalo njegovo imetje sorodstvo, med katero spada tudi g. Zelko Vince iz Mlajtinc. Zapuščinska razprava je v teku in obstoji upanje, da se bo dedščina v doglednem času srečnim dedičem nakazala. G. Zelko Vinciju čestitamo k naklonjeni sreči.

PRISPEL JE rekordni 4+1 cevni super za 3 valovne dolžine — na **mesečno odplačilo Din 205·—** 2-letno jamstvo PRVE PREKMURSKE STROKOVNE RADIODELAVNICE **NEMEC J., M. SOBOTA.**

Gospodarski drobiž

Kmetijsko ministrstvo je podelilo podporo banskim upravam v Skoplju, Sarajevu, Novem Sadu, Zagrebu, Nišu in v Banjaluki za ureditev kmetijskih šol in za prirejanje gospodarskih tečajev, kjer se bo mladina vzgajala v zadružnem duhu.

V Lipovcu pri Dolenji vasi so zgradili vodnjak edinstven svoje vrste, francoski patent, ki velja okoli 90.000 din. Vsemu prebivalstvu Lipovca je s tem omogočena oskrba z zdravo, pitno vodo tudi v primeru največje suše, saj drži vodnjak nad 150.000 hl vode.

V letošnjem septembru so znašali vsi državni dohodki 1.021.4 milij. din, avgusta so znašali 1.100 milij. din. Znižanje od avgusta na september je pripisovati dejstvu, da je zapadel v avgustu obrok zemljiškega davka. Državnim dohodkom v znesku 1.021 milj. din (lani septembra 919 milij. din) stoji nasproti 966.6 milij. din izdatkov in so tako dohodki presegali izdatke za 54.8 milij. dinarjev.

Ceni se, da bo Evropa producirala v tekočem in prihodnjem letu 9.246.000 ton sladkorja, dočim je lanskoletna produkcija znašala 8.791.000 ton. Najvažnejši producenti sladkorja v letošnjem letu ter prihodnjem: Nemčija 2.150 (lani 1826), Rusija 2100 (l. 2000), Francija 930 (l. 881), Češkoslovaška 750 (l. 717), Jugoslavija 45 (l. 101) tisoč ton.

V Nemčiji je gospodarska delavnost zopet narasla. Vendar se je od spomladi sem zmanjšala brzina dviga. Opaža se tudi vedno bolj, da se mora gospodarski dvig na marsikaterih področjih boriti z vedno večjimi težavami.

Brezobvezno bančno poročilo

Cene najvažnejših VALUT v majhnem blagajniškem prometu:

Angleški funt sterling	1 kom	Din	230·—
Francoski franki	100 „	„	152·—
Amerikanski dolar	1 „	„	46·50
Isti v čeku	1 „	„	47·—
Kanadijski dolar	1 „	„	46·50
Italjanska lira			
Češke krone	100 „	„	147·50
Nizozemski florin	1 „	„	23·50
Nemška marka v bankovcih	1 kom	„	9·50
„ „ v srebru	1 „	„	12·—
Avstrijski šiling v bankovcih	100 „	„	867·50
„ šil. v srebru in drobiž	1 „	„	8·50
Magyarski pengö po	100 kom	„	900·—
Urug. peso	1 „	„	18·—
Argent. peso	1 „	„	11·—
Klirinška marka (ček)			13·90—14·10

Tečaji deviz v dnevnikih.

PRODAM 10—20 mc. LEPEGA KROMPIRJA,
priporočljiv za semen. Cena po dogovoru. KARDOŠ LUDVIK, kraj Lucova, pošta Gornji Petrovci.

Ne odvržite pregorene žarnice!

To pomeni za Vas denar!
Zamenjamo iste za **nove „Patent"** žarnice po najnižji ceni!
Dobivajo se pri **DITTRICH GUSTAV-u** trgovcu z galanterijo in železnino V MURSKI SOBOTI.

Denar vržete skozi okno, ako kupite stare vrste peči!
4 NABAVITE SI

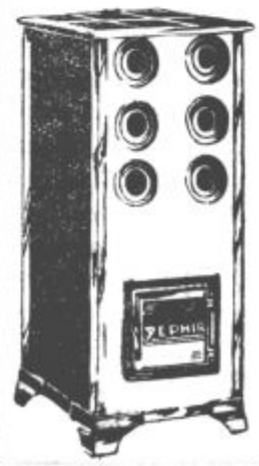

ZEPHIR peč s katero kurite za **Din 2·—** 24 ur.
Samoprodaja: **L. FRIM** M. SOBOTA

Gradjanski se nesportno poslavlja iz prvega razreda.

Pol ducata golov in 52 min. igre.

Mura : Gradjanski 6:0 (5:0)

Slabo vreme je preplašilo gledalce, posebno nežni spol. Vseeno se je zbralo približno 200 vnetih pristašev nogometa, da prisostvuje prvenstveni tekmi med nekdanjima rivaloma.

Vsekakor smo pričakovali od gostov mnogo več. Njih klaverna igra je razočarala publiko. Sam rezultat mnogo pove, vendar moramo pri tem ugotoviti, da je napadalce Mure spremljala velika smola.

Mura je bila absolutni gospodar na polju in v vseh formacijah za razred boljša od nasprotnika.

Gole so zabili v 3. min. Kukanja, v 4. min. Starc, v 14. min. Čagran, v 26. min. Kukanja, v 39. min. Adolf in v 6. min. drugega polčasa Flesch. Gradjanskemu je bilo dovolj, zato izrabijo ugodno priliko, da preprečijo nadaljno točo golov. Radi grde žalitve izključi sodnik kapetana gostov Hrvata, ki pa noče zapustiti terena, tako, da mora sodnik po preteku določenega časa predčasno zaključiti tekmo. Publika je radi nedisciplinirano sti gostov upravičeno protestirala. Na ta način se je Gradjanski izognil katastrofalnemu porazu. Razmerje kotov 7:1 za Muro.

Celjan ss. g. Hobacher je sodil z veliko avtoriteto. Bil je strogo korekten in objektiven.

Pred tekmo je izročil načelnik nogometne sekcije igralcu Videnšek-u spominsko darilo za njegov 150. nastop za klubove barve. Čestitamo!

Prvenstvena tabela:

1) Železničar	10	6	1	3	31:23	13
2) Maribor	10	6	0	4	33:21	12
3) Mura	9	5	1	3	28:15	11
4) ČŠK	8	4	2	2	25:15	10
5) Rapid	10	5	0	5	14:22	10
6) Gradjanski	9	0	0	9	4:44	0

Iz delovanja Združbe trgovcev v Murski Soboti.

Zapisnik

sestavljen na širši konferenci vseh trgovcev sreza Murska Sobota, ki še je vršila v pondeljek, dne 11. oktobra 1937 ob 10. uri predpoldne v prostorih stare kavarne pri „Kroni". Predmet razprav na tej konferenci je bil sledeči:

Ravno kartelirana podjetja, predvsem pa tuji kapital, so lahko v nekaterih krajih dosegli, da so lahko dvignili iz denarnih zavodov kapital, vloge naših vlagateljev. S tem kapitalom so pokupili naša od krize propadla podjetja, da iz njih iztisnejo naše delavce in da osnujejo nove kartele, kar bo še huje prizadelo nas trgovce in potrošnike. Voda nam teče v grlo, ker če že v lastni hiši nismo gospodarji, postajamo v lastni hiši sužnji tujega kapitala — kartela in zato to ni vprašanje samo naše lastne eksistence, to je vprašanje našega celokupnega gospodarstva in življenskega interesa naše države.

Mnogo smo pretrpeli preden smo osnovali našo državo, našo skupno hišo in zato ne moremo mirne duše gledati kako nenasiti karteli premišljeno delajo in rušijo ter nas ekonomsko zasužnjujejo. Tukaj nastaja vprašanje pa če je to vse tako, zakaj ne vstane nihče in ne vzdigne pravočasno glasu. Tudi na to odgovarjamo, ravno mi trgovci mali nosilci našega gospodarstva smo imeli nešteto sej, konferenc zborov in kongresov, predložili smo nešteto predlogov in rezolucij, predložili merodajnim nešteto predstavk, objavili v naših časopisih nešteto člankov, v katerih smo obelodanili vso zlo, zahtevali naj se pokrenejo potrebni koraki za rešitev našega gospodarstva in našega propadanja, ali na vse to se niso ozirali oni, katerim je bila zato dana možnost, da to preprečijo, oni, katerim je narod dal pravico, da zaustavijo nadaljno propadanje s pametno gospodarsko politiko.

V neposredni zvezi s karteli je vprašanje tujega kapitala in zaposlitev tujcev pri nas. Tuji kapital postaja čim dalje agresivnejši in se je znal z najbolj umazanimi sredstvi dokopati skoro v vse panoge gospodarstva. Pri tem uživa celo privilegije in izrablja našo neracijonalno davčno zakonodajo.

Zato zahtevamo, da se zakon o kartelih, ki je hotel uvesti strogo kontrolo nad poslovanjem kartelov, tudi po intencijah zakonodavca izvaja. Ker pa je sedaj veljajoči zakon toliko pomanjkljiv, da se uporablja ravno v obratni smeri kot mu je bil namen, to je ne za kontrolo, nego za zaščito kartelov, je nujno potrebna zahteva po spremembi zakona o kartelih.

Največjo vlogo igra danes v trgovini samoobramba, zato bo edino močno in kompaktno organizirano trgovstvo posameznih strok kos svojemu nasprotniku v boju proti premočnim kartelom. Zato vedno zahtevamo ukinitev kartelov in onemogočenje njih pojava v kakšnikoli obliki. Naj bodo obenem iztisnjeni vsi zaposleni inozemci v naši državi in uvedbo kvalificirane recipročnosti.

Veleblagovnice, veliki magacini in industrijske prodajalnice:

V vseh dnevnih pa tudi tedenskih časopisih čitamo vedno kritike in mnenja za in proti veleblagovnicam in velikim magacinom ter industrijskim prodajalnicam.

Ako se tudi mi poglobimo malo v vprašanje teh magacinov, pomenijo ti za male podeželske trgovce isto, kot je Bata za čevljarje in Tivar za krojače. Tudi v naši državi je že ustvarjena taka veleblagovnica to je *„TA-TA"* v Beogradu, ki je pa prijavila že tudi svojo poslovalnico v Zagrebu. Po prinas obstoječih zakonih so sicer taki veliki magacini prepovedani, vendar velja ta prepoved *le še do 27. oktobra 1937.*, torej velja ta prepoved v naši državi le še 14 dni in ako se ta prepoved ne podaljša še pred 27. oktobrom tega leta, obstoji bojazen, da bodo te veleblagovnice ustanavljale svoje prodajalne po celi državi, torej tudi po najmanjših podeželskih krajih, kar bi se izvedlo vse po znanem naprej sestavljenem načrtu.

Zato zahtevamo, naj Ministrstvo za trgovino in industrijo *izda takoj odredbo*, s katero se podaljša, odnosno sploh prepove ustanavljanje veleblagovnic, ker so ti veliki magacini, ustanovljeni le z tujim kapitalom, ki odvzemajo na eni strani stotisočim našim trgovcem, njih nameščencem in družinam kruh in življenski obstoj, ter tako napravlja iz teh dobrih državljanov proletarijat, medtem ko je zopet na drugi strani prikrajšan državni fiskus na dohodkih pri davkih za ogromne milijone, katerih primanjkljaj morajo zopet nadoknaditi in plačati mali trgovci in obrtniki.

Nadalje se naj prepove tudi vse industrijske prodajalne, kakor tudi ustanavljanje podružnic ali prodajalne zadruge industrijcev Kraljevine Jugoslavije, ker nam je znano, da so kakor veleblagovnice in industrije v nad tričetrtinski večini v rokah tujega kapitala in tujih državljanov, ki odjedajo kruh samo našim državljanom, dočim moramo mi in smo tudi vedno pripravljeni braniti našo domovino v vseh slučajih, a inozemci ne bodo žrtvovali zato nikdar ničesar. Tudi pri davkih nam je vsem dobro znano, kakor izgledajo njih bilance, oziroma koliko plačajo.

Zahtevamo pa tudi, da se obdavčijo vse industrijske prodajalnice na sedežih, kjer te obstojajo in po oceni davčnih odborov, kakor se to dela z vsemi trgovci in obrtniki in da tako ne bodo temelj obdavčitve pristriženе in izumetničene bilance centralnih industrijskih uprav.

Predsednik g. Čeh poda stvarno obrazložitev k tema referatoma, omenja zlasti kartel cementa, kvasa itd. in citira cene, ki so bile svoječasno pred ustanovitvijo kartelov z današnjimi karteliranimi cenami. Vsi prisotni uočijo veliko razliko, posebno kar se tiče gradbenega materijala, ter obsodijo obstoj kartelov, zahtevajo pa, da se ti na vsak način odpravijo. Ker se pri 5. točki *Kartell (zahteva po prepovedi)* in 6. točki *Veleblagovnice in industrijske prodajalnice* ni nato več nihče javil k besedi, preide g. predsednik na *7. točko: Konzumi, nabavljalne in prodajne zadruge*, kateri referat poda član uprave g. Benko Josip.

J 127/37—11.

Dražbeni oklic

Dne 11. decembra 1937 ob 8. uri bo pri tem sodišču v sobi št. 18 dražba nepremičnin: travniki, gozd in njive.
Zemljiška knjiga: Černelavci.
Cenilna vrednost: 4373 Din 50 p.
Najmanjši ponudek: 2915 Din 66 p.

Pravice, ki bi ne pripuščale dražbe, so priglasiti najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle uveljaviti glede nepremičnin v škodo dražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Murski Soboti
odd. IV., dne 28./10. 1937

Hiša s 4 sobami, kuhinjo, z vodovodom, kopalnico, veliko verando, lepim vrtom ter pritiklinami se radi selitve po ugodni ceni proda.
MURSKA SOBOTA, Šolska ulica 35.

J 686/37.

Dražbeni oklic

Dne 14. decembra 1937 ob 8. uri bo pri tem sodišču v sobi št. 18 dražba nepremičnin: hiše, njive gozda.
Zemljiška knjiga: Rogačovci 1/2 vl. št. 144.
Cenilna vrednost: 44 180 Din.
Vrednost pritiklin: 850 Din.
Najmanjši ponudek: 29.454 Din.

Pravice, ki bi ne pripuščale dražbe je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle uveljaviti glede nepremičnin v škodo dražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Murski Soboti
odelek IV. dne 28./10. 1937.

J 1167/37.

Dražbeni oklic

Dne 13. decembra 1937 ob 8. uri bo na licu mesta v Gornji Petrovcih dražba nepremičnin: delež do hiše, njiv, gozdov itd.
Zemljiška knjiga: 1/10 vl. št. 5, 49, 125, 1/4 vl. št. 46, 75, 130, celi vl. št. 250 k. o. G. Petrovci in Adrijanci, 1/10 vl. št. 63 k. o. Šulinci, 1/10 vl. št. 154 k. o. Križevci.
Cenilna vrednost: 130.185 Din 90 p.
Najmanjši ponudek: 86.790 Din.

Pravice, ki bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne moglo uveljaviti glede nepremičnin v škodo dražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Murski Soboti,
odd. IV., dne 4./11. 1937

J 439/36

Dražbeni oklic

Dne 21. decembra 1937 ob 1/2 9. uri bo pri tem sodišču v sobi št. 18 dražba nepremičnin: hiše, njiv itd.
Zemljiška knjiga Rogačovci 1/2 vl. št. 175, 207, 273.
Cenilna vrednost: 9882 Din.
Najmanjši ponudek: 6588 Din.

Pravice, ki bi ne pripuščale dražbe, so priglasiti sodišču najpozneje pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle uveljaviti glede nepremičnin v škodo dražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Murski Soboti
odd. IV., dne 28./10. 1937.

J 555/37

Dražbeni oklic

Dne 21. decembra 1937 ob 10. uri bo pri tem sodišču v sobi št. 18 dražba nepremičnin: hiše, njiv, gozdov, travnikov.
Zemljiška knjiga: Veščica 1/2 vl. št. 3.
Cenilna vrednost: 25 550 Din 50 p.
Vrednost pritiklin: 4580 Din.
Najmanjši ponudek: 17.033 Din 34 p.

Pravice, ki bi ne pripuščale dražbe so priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle uveljaviti glede nepremičnin v škodo dražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Murski Soboti,
oddel. IV. dne 1./11. 1937.

J. 952/37

Dražbeni oklic

Dne 23. decembra 1937 ob 8. uri bo pri tem sodišču v sobi št. 18 dražba nepremičnin: hiše, gozda, njiv.
Zemljiška knjiga: Domanjšovci 1/40 vl. št. 51, 265, 269, 270.
Cenilna vrednost: 4842 Din.
Vrednost pritiklin: 1310 Din.
Najmanjši ponudek: 3228 Din.

Pravice, ki bi ne pripuščale dražbe so priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle uveljaviti glede nepremičnin v škodo dražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Murski Soboti
oddel IV. dne 30./10. 1937.

Za tiskarno je odgovoren Hahn Izidor v M. Soboti. Izdajatelj: Benko Josip v M. Soboti. Urednik: Klanjšček Štefan, priv. uradnik v M. Soboti.